

SIKKERHETS DATABLAD

Spylervæske Krystallklar Sikt

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommisjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	19.12.2007
Revisjonsdato	06.12.2017

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Spylervæske Krystallklar Sikt
Artikkelnr.	10481
Formel	Formulert produkt.

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Produktgruppe	Vindusspylervæske
Kjemikaliets bruksområde	Spylervæske

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Etterfølgende bruker

Firmanavn	NorKem AS
Besøksadresse	Lagerveien 12B
Postadresse	Postboks 77
Postnr.	4064
Poststed	STAVANGER
Land	NORGE
Telefon	51951830
Telefaks	51951831
E-post	post@norkem.no
Hjemmeside	www.norkem.no

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjon
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 3; H226 Eye Irrit. 2; H319
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Brannfarlig væske og damp. Gir alvorlig øyeirritasjon.

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Varselord	Advarsel
Faresetninger	H226 Brannfarlig væske og damp. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P210 Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt. P233 Hold beholderen tett lukket.
Annen merkeinformasjon (CLP)	Innhold: Etanol Etylenglykol

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Dette produktet anses ikke for å være PBT eller vPvB.
Fysiokjemiske effekter	Brannfarlig væske og damp.
Helseeffekt	Gir alvorlig øyeirritasjon.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoffer

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5 EC-nr.: 200-578-6 REACH reg. nr.: 01-2119457610-43-xxxx	Flam. Liq. 2; H225 Eye Irrit. 2; H319	10 – 30 %
Etylenglykol	CAS-nr.: 107-21-1 EC-nr.: 203-473-3 Indeksnr.: 603-027-00-1	Acute Tox. 4; H302 STOT RE 2; H373	0 – 1 %
Komponentkommentarer	Produktet er tilsatt denaturering. Produktet er tilsatt Nanopartikler. Flere komponenter inngår i produktet ,men er ikke merkepliktige. For H-setninger i klartekst, se avsnitt 16.		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Frisk luft, hvile og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Ta av tilsølte klær. Skyll huden med mye vann. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Øyekontakt	Skyll med vann i minst 15 minutter. Kontakt lege ved fortsatt ubehag.
Svelging	Drick et par glass melk eller vann. Om mer enn en ubetydelige mengde er svelget, kontakt lege.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	Innånding: Moderat irriterende.Symptomer på overeksponering kan være hodepine, svimmelhet, tretthet, kvalme og beruselse.
	Hudkontakt: Moderat irriterende.Avfetter huden. Kan gi sprekkdannelse og fare for eksem.Langvarig og gjentatt eksponering kan irritere huden og gi hudbetennelse (dermatitis).
	Øyekontakt: Moderat irriterende.Sprut og damp kan gi irritasjon og svie i øynene.
	Svelging: Hemming av sentralnervesystemet, noe som kan gi hodepine, svimmelhet, døsighet, koordineringsvansker, nedsatt reaksjonsevne, utydelig tale og bevisstløshet.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Når lege oppsøkes, må sikkerhetsdatabladet eller etiketten vises.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Karbondioksid (CO ₂), pulver, alkoholbestandig skum eller vann i spredt stråle.
Uegnede slokkingsmidler	Vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	BRANNFARLIG.
----------------------------	--------------

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Brannslukkere må benytte røykdykkerutstyr.
Annen informasjon	Hvis det er mulig uten risiko flyttes beholderen fra brannstedet. Flammeutsatte beholdere kjøles ned med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8.
For innsatspersonell	Benytt verneutstyr som beskrevet i avsnitt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Ved spill som medfører risiko for miljøskade kontaktes ansvarshavende innen kommunen.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Absorberes i sand, jord eller lignende. Forhindre utslipp i avløp. Observer risikoen for antennelse og eksplosjon. STORE SPILL: Kontakt brannvesenet. Ved større spill i vann/avløp kontakt vannverk eller renseanlegg.
------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se avsnitt 8 og avsnitt 13.
-------------------	-----------------------------

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Sørg for god ventilasjon. Mekanisk ventilasjon eller punktavsug kan behøves. Mulighet for øyenskylling. INGEN røyking, ild, gnister eller sveising. Forhindre gnistdannelser som følge av statisk elektrisitet. Unngå fritt fallende stråle. Bruk eksplosjonsbeskyttet utstyr.
------------	--

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene	Vask hendene før spising, toalettbesøk og røyking.
------------------------------	--

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Lagres tørt, kjølig og i godt lukket emballasje. Lagres adskilt fra antennelseskilder – røyking forbudt. Dampene er tyngere enn luft og kan samles ved gulv og i rom med lav takhøyde. Lagringstemperaturen bør ikke overstige 30°C. Skal ikke utsettes for direkte sollys.
-------------	---

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder	Se avsnitt 1.2.
------------------------	-----------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Etanol	CAS-nr.: 64-17-5	8 t. normverdi: 500 ppm	Norm år: 2015
		8 t. normverdi: 950 mg/m ³	
Etylenglykol	CAS-nr.: 107-21-1	8 t. normverdi: 20 ppm	Norm år: 2015
		8 t. normverdi: 52 mg/m ³	
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: HE	

DNEL / PNEC

Komponent	Etanol
DNEL	Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Innånding – Systemisk effekt

PNEC	Verdi: 950mg/m ³ , 500ppm
	Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) – Dermal – Systemisk effekt Verdi: 343 mg/kgbd/day
	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 2,75 mg/l
Komponent	Eksponeringsvei: Jord Verdi: 0,63 mg/kgdw
	Etylenglykol
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Dermal – Systemisk effekt Verdi: 53 mg/kg
	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Innånding – Systemisk effekt Verdi: 35 mg/m ³
PNEC	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Innånding – Systemisk effekt Verdi: 7mg/m ³
	Gruppe: Profesjonell Eksponeringsvei: Dermal – Systemisk effekt Verdi: 106 mg/kg
	Eksponeringsvei: Renseanlegg STP Verdi: 199,5 mg/l
	Eksponeringsvei: Sediment Verdi: 20,9 mg/kg Kommentarer: Sjøvann. Ferskvannssediment.
PNEC	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 1 mg/l Kommentarer: Sjøvann. Ferskvannssediment.
	Eksponeringsvei: Vann Verdi: 10 mg/l Kommentarer: Ferskvann.

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Instruksjon om tiltak for å hindre eksponering

Eksponeringsgrenser skal overholdes, og faren for innånding av damper og sprøytetåke skal gjøres minst mulig. Det skal være effektiv ventilasjon, og faren for innånding av damper og oljetåke skal gjøres minst mulig. Hygieniske forhold: Vask hendene før spising, drikking, røyking og toalettbesøk. Mulighet for øyeskylling og nøddusj skal finnes

på arbeidsplassen.

Øye- / ansiktsvern

Egnet øyebeskyttelse

Bruk CE-godkjente vernebriller med sideskjold eller ansiktsskjerm.
EN 166

Håndvern

Egnede hansker

Materiale: Nitrilgummi
Hanskykkelse: 0,4 mm
Gjennombruddstid: >480 min.

Materiale: Fluorinert gummi
Hanskykkelse: 0,4 mm
Gjennombruddstid: >480 min

Bruk CE-merket hansker i henhold til EN 374.

Håndbeskyttelse, kommentar

Velg hansker som beskytter mot kjemikalier med egenskaper som egner seg for konsentrasjonen og mengden av farlige stoffer på den spesifikke arbeidsplassen. Det anbefales å konsultere hanskeprodusenten for å avklare om de ovennevnte hanskene er kjemikaliebestandige nok.

Hudvern

Ytterligere hudbeskyttelses-tiltak

Ved behov bruk hensiktsmessige værneklær for å forhindre at hud blir fuktig eller tilsølt med produktet.

Åndedrettsvern

Anbefalt utstyrstype

Ved utilstrekkelig ventilasjon brukes halv- eller helmaske med brunt filter (A) mot organiske løsningsmidler.
Bruk CE-merket verneutstyr. Bruk EN 140 for halvmasker, EN 136 for helmasker.
Partikkelfilter: EN 143, Gassfilter: EN 14387.

Termisk fare

Termisk fare

Brannfarlig.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform

Væske

Farge

Grønn

Lukt

Alkohollukt

pH

Status: I handelsvare
Verdi: 7 – 8

Smeltepunkt / smeltepunktintervall

Verdi: = -16 °C

Flammepunkt

Verdi: 29 °C

Damptrykk	Metode: Closed Cup
Relativ tetthet	Kommentarer: Ikke bestemt.
Viskositet	Verdi: ~ 900 kg/m ³
	Kommentarer: Ikke bestemt.

9.2. Andre opplysninger

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Stabil ved normale forhold.
-------------	-----------------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabilt ved normale forhold.
------------	------------------------------

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Brannfarlig.
-------------------------------	--------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Kan reagere kraftig med oksidasjonsmidler, som f.eks. salpetersyre, vannstoffperoksid, permanganater, klorater mv.
-------------------------	--

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Brannfarlig/brennbart stoff.
----------------------------	------------------------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ved brann eller høy temperatur dannes: Karbonmonoksid (CO). Karbondioksid (CO ₂).
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Oral
	Verdi:
	Kommentarer: Ikke kjent. Ikke kjent. Ikke kjent.
	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Dermal
	Verdi:
Kommentarer: Ikke kjent.	
Type toksisitet: Akutt	
Testet effekt: LC50	
Eksponeringsvei: Innånding.	

	Verdi: Kommentarer: Ikke kjent. Denne (letteraturdata) avviker fra klassifiseringen som er foreskrevet av EU. (Leverandørs anmerkning).
Komponent	Etanol
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 6200 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
Komponent	Etylenglykol
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 4000 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte Kommentarer: Denne (letteraturdata) avviker fra klassifiseringen som er foreskrevet av EU. (Leverandørs anmerkning). Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Verdi: ~ 10600 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Kommentarer: Ikke kjent.
Komponent	Etanol
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 11000 mg/l Testvarighet: 96t Metode: LC50
Komponent	Etylenglykol
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 18500 mg/l Testvarighet: 96 t Art: Oncorhynchus mykiss Metode: LC50
Akutt akvatisk fisk, LCLo	
Akutt akvatisk alge	Kommentarer: Ikke kjent.
Komponent	Etylenglykol
Akutt akvatisk alge	Verdi: 6500 – 7500 mg/l Testvarighet: 96 t Art: Pseudokirchneriella subcapitata Metode: EC50
Akutt akvatisk Daphnia	Kommentarer: Ikke kjent.

Komponent	Etanol
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 5400 mg/l Testvarighet: 48t Art: Dafnia Metode: EC50
Komponent	Etylenglykol
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: > 10000 mg/l Testvarighet: 48 t Art: Daphnia Magna Metode: EC50

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Komponent	Etylenglykol
Biologisk nedbrytbarhet	Verdi: 56 % Metode: OECD 301 C Testperiode: 28 t
Komponent	Etylenglykol
Biologisk oksygenforbruk (BOD)	Verdi: 1245 mg/g
Persistens og nedbrytbarhet, kommentarer	Produktet er bionedbrytbar.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulerer ikke.
---------------------------	----------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Blandbar med vann.Fordamper hurtig fra vann- og jordoverflater.
-----------	---

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Produktet inneholder ingen PBT eller vPvB stoffer.
Komponent	Etanol
PBT vurderingsresultat	Dette stoffet anses ikke for å være PBT.
Komponent	Etanol
vPvB vurderingsresultat	Dette stoffet anses ikke for å være vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Ingen kjente.
---	---------------

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Absorber i vermikulitt eller tørr sand for senere deponering på godkjent fyllplass for farlig
--	---

Avfallskode EAL	avfall. Avfallskode EAL: 070704 andre organiske løsemidler, vaskevæsker og morluter Klassifisert som farlig avfall: Ja
NORSAS	7133
Annen informasjon	EAL-koden er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Ja
-------------	----

14.1. UN-nummer

ADR / RID / ADN	1993
IMDG	1993
ICAO / IATA	1993

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn, Engelsk ADR/ RID/ADN	UN1993 Brannfarlig væske N.O.S (Etylalkohol)
ADR / RID / ADN	BRANNFARLIG VÆSKE, N.O.S. (Etanol)
IMDG	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.
ICAO / IATA	FLAMMABLE LIQUID, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r)

ADR / RID / ADN	3
IMDG	3
ICAO / IATA	3

14.4. Emballasjegruppe

ADR / RID / ADN	III
IMDG	III
ICAO / IATA	III

14.5. Miljøfarer

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger For begrensete mengder, se LQ7 i ADR/RID.

ADR / RID - Annen informasjon

Tunnelbegrensningskode	D/E
Farenr.	30

IMDG / ICAO / IATA - Annen informasjon

EmS	F-E, S-E
-----	----------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/ Forskrifter)	ADR/RID 2017 Forskrift om landtransport av farlig gods. Produktforskriften vedlegg VI Vaskemiddelforordningen (EF) nr 648/2004 med endringer. Forskrift om tiltaksverdier og grenseverdier for fysiske og kjemiske faktorer i arbeidsmiljøet samt smitterisikogrupper for biologiske faktorer. Fastsatt av Arbeidsdepartementet 6. desember 2011 nr. 1358 med siste endring desember 2016. Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 1.6 2004 nr. 930. REACH forskriften (No 1907/2006). CLP (No 1272/2008). Forskrift om deklarerer av kjemikalier til produktregisteret (deklareringsforskriften), FOR-2015-05-19-541.
Kommentarer	Advarsel: Skal ikke brukes til fortæring, ulovlig bruk er straffbart.
Deklarasjonsnr.	170215

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H225 Meget brannfarlig væske og damp. H226 Brannfarlig væske og damp. H302 Farlig ved svelging. H319 Gir alvorlig øyeirritasjon. H373 Kan forårsake organskader ved langvarig eller gjentatt eksponering
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Flam. Liq. 3; H226 Eye Irrit. 2; H319
CLP klassifisering, kommentarer	Klassifisering utført på grunnlag av beregningsmetode.
Brukte forkortelser og akronymer	Forkortelser og akronymer: PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig). vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende.
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	REVISJONSOVERSIKT: ----- 15.10.2009: Satt inn dekl.nr. Oppdatert pkt. 15. 15.04.2011: Oppdatert til Reach format annex II. Endring i sammensetning. 21.09.2012: Generell oppdatering av datablad. 03.06.2014: CLP klassifisering. 05.12.2017: Generell oppdatering av datablad.

Versjon

5